

Vlaams
Parlement

ingediend op **654** (2020-2021) – Nr. 1
23 februari 2021 (2020-2021)

Voorstel van resolutie

van Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder, Carmen Ryheul en Chris Janssens

over de veroordeling van de militaire staatsgreep
in Myanmar

TOELICHTING

Het Zuidoost-Aziatische Myanmar kent een lange geschiedenis van militaire junta's. Nadat het land, dat toen nog bekendstond als Birma, in 1948 onafhankelijk werd, vond in 1962 al een eerste militaire coup plaats die de democratie buitenspel zette. Eind de jaren 80 vonden er massale opstanden plaats in het land, wat tot een nieuwe coup leidde. In 1990 vonden er verkiezingen plaats, die werden gewonnen door de Nationale Liga voor Democratie (NLD). De militaire machtshebbers erkenden de uitslag van de verkiezingen echter niet en Aung San Suu Kyi werd als leider van de NLD jarenlang in huisarrest gevangengezet. Suu Kyi ontving in 1991 de Nobelprijs voor de Vrede voor haar vreedzame strijd voor de democratie en de mensenrechten. Ze kreeg daarnaast nog heel wat andere prijzen en onderscheidingen, waaronder de Sacharovprijs voor de vrijheid van denken, uitgereikt door het Europees Parlement, en de Four Freedoms Award voor vrijwaring van vrees in Nederland. Pas in 2010 kwam er een einde aan haar huisarrest.

In het najaar van 2007 ontstond er opnieuw een protestbeweging tegen de militaire dictatuur. Dat vreedzame protest werd geleid door een groep boeddhistische monniken. Berichten over de massale arrestatie en executie van de monniken, die in hoog aanzien staan, leidden tot een massale verontwaardiging onder de bevolking en tot veroordelingen vanuit de internationale gemeenschap. Dat leidde uiteindelijk tot een machtsoverdracht. De militaire junta stond in 2008 het opstellen van een nieuwe grondwet toe, die de overgang naar een democratische staat moest inluiden. De nieuwe grondwet, die in 2011 in werking trad, gaf wel nog steeds een aanzienlijk stuk van de macht aan het leger. Het leger behield het recht op drie essentiële ministerposten (Defensie, Grenszaken en Binnenlandse Zaken) en zou de vicepresident blijven benoemen. Bovendien geeft de grondwet het leger ook vetomacht. Van een volwaardige democratie is dus nooit sprake geweest.

In 2015 vonden de eerste verkiezingen in jaren plaats. Die leidden tot een overweldigende overwinning voor de NLD, die maar liefst 86 procent van de beschikbare zetels won. Suu Kyi kon als leider van de NLD weliswaar geen aanspraak maken op het presidentschap. De grondwet sluit haar immers uit van het ambt omdat haar voormalige echtgenoot en kinderen een buitenlandse nationaliteit bezitten, namelijk de Britse. Wel werd Suu Kyi de facto het regeringshoofd dankzij haar positie als adviseur van de staat.

Op 1 februari 2021, net voor de openingszitting van het nieuwe parlement, vond in Myanmar opnieuw een militaire coup plaats. Het leger, dat in Myanmar bekendstaat als Tatmadaw, rechtvaardigde de staatsgreep met aantijgingen van verkiezingsfraude. Die verkiezingen, die op 8 november 2020 hadden plaatsgevonden, leverden een klinkende overwinning op voor de NLD. Internationale observatoren van de Europese Unie, het Carter Center en het Asian Network for Free Elections (ANFREL) oordeelden echter unaniem dat de verkiezingen vrij en eerlijk verlopen waren.

Het leger onder leiding van generaal Min Aung Hlaing pakte honderden volksvertegenwoordigers en democratische leiders op. Suu Kyi was enkele dagen na de staatsgreep spoorloos, wat leidde tot ongerustheid over haar veiligheid. Op 3 februari 2021 werd bekend dat Suu Kyi gearresteerd was en aangeklaagd werd voor hoogverraad. De militaire leiders die de coup organiseerden, hebben ondertussen een Hoge Raad gevormd die de machtsoverdracht vorm moet geven.

Een groot deel van de internationale gemeenschap heeft al met afschuw gereageerd op de ontwikkelingen in Myanmar. Zo veroordeelde de hoge vertegenwoordiger van de Europese Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid de coup al ten strengste, net als de Spaanse premier Pedro Sánchez en de Britse premier Boris

Johnson. Het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie hebben ondertussen ook een resolutie ingediend bij de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties. De resolutie betreurt de machtsgreep in Myanmar en roept op om de gevangengenomen politici vrij te laten.

Johan DECKMYN
Kristof SLAGMULDER
Carmen RYHEUL
Chris JANSSENS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de jarenlange voorgeschiedenis van militaire junta's in Myanmar;
 - 2° het feit dat verschillende internationale observatoren oordelen dat de verkiezingen van 8 november 2020 vrij en eerlijk zijn verlopen;
 - 3° de staatsgreep die het leger onder leiding van generaal Min Aung Hlaing op 1 februari 2021 heeft gepleegd;
 - 4° de arrestatie van honderden volksvertegenwoordigers en democratische leiders die op die staatsgreep volgde;
- overwegende dat:
 - 1° de hoge vertegenwoordiger van de Europese Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid Josep Borrell, alsook verschillende Europese nationale leiders de coup al ten strengste hebben veroordeeld;
 - 2° de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk een gezamenlijke resolutie bij de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties hebben ingediend, waarin ze aangeven dat ze de staatsgreep ten zeerste betreuen en oproepen tot de vrijlating van de opgepakte politici;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
 - 1° de militaire machtsgreep in Myanmar ten strengste te veroordelen;
 - 2° de onmiddellijke vrijlating van de gearresteerde volksvertegenwoordigers en democratische leiders te eisen;
 - 3° op te roepen tot het onmiddellijke herstel van de democratie in Myanmar;
 - 4° er bij de Federale Regering en bij de andere gewestregeringen op aan te dringen dat ze ook de staatsgreep veroordelen, de vrijlating van de gearresteerde volksvertegenwoordigers en democratische leiders eisen en oproepen tot het onmiddellijke herstel van de democratie in Myanmar.

Johan DECKMYN
Kristof SLAGMULDER
Carmen RYHEUL
Chris JANSSENS